
2023-03-27

Dnr C2023/1129

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar beträffande promemorian Långsiktig reglering av forskningsdatabaser, U2022/04089

Karlstads universitet har uppmanats att svara på remissen, och getts möjlighet att lämna synpunkter på förslagen i promemorian.

Generella synpunkter

Karlstads universitet tillstyrker förslaget att vissa forskningsdatabaser av särskilt vetenskapligt värde för forskningen ska regleras i en särskild lag. Det är positivt att vidare forskning möjliggörs för flera forskningshuvudmän, samtidigt som forskningspersonernas integritet skyddas. Karlstads universitet har dock vissa synpunkter vad gäller lagtextens utformning, och skulle önska ett förtydligande för att undvika missförstånd beträffande samtyckets funktion i de aktuella forskningsdatabaserna.

Lag om vissa forskningsdatabaser

Karlstads universitet delar utredningens bedömning att den behandling av personuppgifter som är nödvändig vid förandet av en forskningsdatabas bör ske med stöd av den rättsliga grunden uppgift av allmänt intresse enligt artikel 6.1.e i dataskyddsförordningen. De registrerades samtycke till att frivilligt medverka i en forskningsdatabas får därmed funktion som skyddsåtgärd i stället för rättslig grund för personuppgiftsbehandlingen. Hur detta är tänkt framgår av promemorian. Vid enbart läsning av den föreslagna lagtexten framgår dock samspillet mellan den rättsliga grunden allmänt intresse och ett samtycke till att medverka i en

forskningsdatabas som en integritetshöjande skyddsåtgärd inte med önskvärd tydlighet enligt Karlstads universitets mening.

Av 1 kap. 4 § 2 stycket i förslag till lag om vissa forskningsdatabaser framgår att termer och uttryck har samma betydelse som i EU:s dataskyddsförordning. I lagen används sedan exempelvis begreppen personuppgifter, behandling och samtycke. Innebörden i dessa begrepp definieras i artikel 4 i dataskyddsförordningen. Samtycke av den registrerade definieras i artikel 4.11 som varje slag av frivillig, specifik, informerad och otvetydig viljeyttring, genom vilken den registrerade, antingen genom ett uttalande eller genom en entydig bekräftande handling, godtar behandling av personuppgifter som rör honom eller henne. Samtycke som rättslig grund för behandling av personuppgifter och villkor för samtycke framgår sedan bland annat av artikel 6.1.a och artikel 7 i dataskyddsförordningen.

Av 2 kap. 4 § i förslag till lag om vissa forskningsdatabaser framgår att personuppgifter i en forskningsdatabas får behandlas bara om den registrerade har samtyckt till det. Denna formulering i kombination med tidigare hänvisning till definitionerna i dataskyddsförordningen riskerar att feltolkas till att behandlingen av personuppgifter i en forskningsdatabas kommer att grunda sig på samtycke som rättslig grund enligt dataskyddsförordningen. Den behandling av personuppgifter som sker i de aktuella forskningsdatabaserna grundar sig dock enligt utredningens förslag istället på allmänt intresse som rättslig grund. För att undvika missförstånd bör lagtexten enligt Karlstads universitets mening förtydligas beträffande de registrerades samtycke till att frivilligt medverka i en forskningsdatabas.

I detta ärende har Margareta Friman, vikarierande rektor, beslutat och Conny Claesson, dataskyddsombud, varit föredragande. Patrik Larsson, prorektor, Anne-Christine Larsson Ljung, universitetsdirektör, och Daniel Vamos, studentkårens ordförande, har varit med om den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

Margareta Friman

Conny Claesson